

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IX. Ostenditur id factum ab eo non esse prava ambitione, sed ut extraordinaria illa auctoritate uteretur ad majorem Dei gloriam. Instituitur aliqua comparatio inter Bonifacium & Hilarium Episcopum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

charia, adeoque caveret ne quid deinceps ex ea praesumeret. Ista ita contigisse mihi collegisse videor ex epistola Bonifacij ad Stephanum: in qua deprecans errores suos, tum tarditatem suam excusans, omnibus modis contendit à Stephano uti sibi continuaretur ea dignitas, multum obtestatus se nihil eorum praetermississe quae conducere putasset ad asserendam Romani Pontificis auctoritatem apud exteras nationes, emendaturum porro si quid minus bene gestum esset, tantum ne ipsum ea ignominia afficeret ut tot per annos fixum saltigij regimen sibi abrogaret.

VII. Sed antè quam Bonifacij verba referam, admonendus est lector, familiaritatis apostolicae sedis vocabulo, quo heic utitur Bonifacius, intelligi vicariatum Romanum. Testis erit ipse Bonifacius in epistola cxxxv. ad Zachariam: in qua loquens de vicibus apostolicae sedis sibi commissis, quibus per triginta tum annos ornatus fuerat, ait: *Postquam me ante annos propè triginta sub familiaritate & servitio apostolicae sedis annuente & iubente venerande memoriae antistite apostolico Gregorio anteriore voto constrinxi, quicquid mihi letitiae acciderat apostolico Pontifici solebam indicare.* Sic etiam fortassis explicanda est vox familiaritatis in epistola xi x. Nicolai primi ad Lotharium Regem Austrasiae, qua eum rogat ut Rodoaldum Portuensium Episcopum & Ioannem Ficolensem, Legatos apostolicae sedis, digno honore suscipiat, & familiaritatis eis locum concedat, id est, honorem illis habeat congruentem viris qui familiaritate seu legatione sedis apostolicae instructi erant, & ut eos Legatorum auctoritate uti sinat. Sic Innocentius III. instaurationi privilegiorum Ecclesiae Thessalonicensis intentus, uti supra adnotavimus, ita scribit ad G. Thessalonicensem, *cujus decessores vetustis temporibus fuerant apostolicae sedis Vicarij per provincias Illyricianas: Licet autem praefatus antistes satis profecto fuerit ex Ecclesiae suae dignitate conspicuus, magis tamen utique fuit ex apostolicae sedis familiaritate praclarus.*

VIII. Referenda nunc sunt ipsa Bonifacij verba, ex quibus constabit illum valde voluisse continuato imperio uti, & omnino accensum contumelia Pontificis animum placare ob eam causam studuisse. *Sanctitatis vestrae clementiam intimis ac visceratis obnixè flagito precibus ut familiaritatem & unitatem sanctae sedis apostolicae ab almitatis vestrae clementia impetrare & habere merear, & in discipulatu pietatis vestrae sedi apostolicae serviendo, servus vester fidelis ac devotus permanere possim, eodem modo quo antè sub tribus praecessoribus vestris apostolicae sedi serviebam venerabilis memoriae duobus Gregoriis & Zacharia, qui me semper*

hortatione & auctoritate litterarum suarum manebant & adjuvabant. quod & pietatem vestram agere deprecor, ut praecipuum paternitatis vestrae melius perficere & implere possim. Nam si quid in ista legatione Romana, qua per xxx. & vi. annos fungebam, utilitatis Ecclesiae praefatae peregi, adhuc implere & augere desidero. Si autem minus peritè aut injustè à me factum aliquid vel dictum reperitur, iudicio Ecclesiae Romanae prompta voluntate & humilitate emendare me velle spondeo. Interea deprecor ut pietas Domini mei non indignetur quia tam tardè Missum meum & litteras ad praesentiam vestram direxi. Sed hoc idcirco contigit quia preoccupatus fui in restauratione Ecclesiarum quas pagani incenderunt, qui per titulos & cellas nostras plus quam xxx. Ecclesias vastaverunt & incenderunt. Et haec fuit occasio tarditatis litterarum & appellationis paternitatis vestrae, & non aliqua negligentia incuria.

IX. Mirari autem hoc loco non absurde quis posset, quid est quòd vir insigni modestia praeditus, ac morti proximus, quique longissimum per aevum palam professus fuerat contemptum rerum humanarum, nunc timida, ut videtur, ambitione, & sollicita cupiditate legationis, Stephani animum demisso obsequio & inclinata mente mitigare studet. Ista quidem vulgò sunt indicia pravae ambitionis, quae in animos hominum sanctissimorum penetrare non potest. Sed quia etiam sapientibus, ut Tacitus observat, cupido gloriae novissima exiit, fatendum quidem est superesse adhuc aliquod humani in sanctis illis viris, sed tamen eorum consilia, quae interdum humana esse prima facie videntur, ad gloriam summi Dei spectare, huc omnes eorum cogitationes tendere, & nihil aliud spirare eos, cum cogitant de acquirendis aut conservandis honoribus, quam ut ex ea occasione multa pro imperio agant ad gloriam Dei quae non adeo facile exequi possent si privata tantum auctoritate agerent. Hilarius Arelatensem Episcopum sanctissimum virum fuisse omnes norunt. Et tamen ille multum sollicitus fuit de retinenda auctoritate sedis suae per Gallias. Sed ut ostenderet non id se aliqua prava ambitione agere, Romam proficiscens ad tuendam dignitatem suam, non rheda non equo vectus est, non ambitiosum comitatum duxit neque impedimenta, sed ingressus iter pedibus, in equum omnino non ascendit. Idem Bonifacius, cum se permulta ad gloriam Dei & ad augmentum Christianae religionis fecisse intelligeret per sex & triginta annos quibus legationem apostolicae sedis obtinuerat, multaque adhuc superesse quibus ad operatum finem perducendis necessaria esset continua-

Bonifac. Mogunt.
epist. 911

Vide supra cap.
10. 5. 4.

S. Bonifac. epist.
91. & Ia. 2. Con-
sistor. Gallia
146. 7.

rio suæ legationis, putavit vir sanctus omni studio conandum esse uti ea sibi continuarentur à Stephano Papa.

X. Cessisse Bonifacium monitis Papæ Stephani & à nomine Legati abstinuisse donec eam dignitatem rursus accepit à Stephano colligitur ex titulo istius epistolæ. Nam cum in plurimis epistolis consuevisset se vocare Legatum Germanicum sedis apostolicæ & Romanæ Ecclesiæ, etiam ad Zachariam scribens, heic abstinere ab illo nomine, discipulum tantum se dicens Ecclesiæ Romanæ. *Domino excellentissimo*, inquit, & *pre ceteris Pontificibus preferendo & amando*, & *apostolatus privilegio prædito*, Stephano Papæ, *Bonifacius exiguus Episcopus, discipulus Romana Ecclesiæ, optabilem in Christo caritatis salutem*. At postea quam mitigatus Stephanus imperium ei continuavit, tum verò ad eum scribens Legatum se rursus Germanicum nuncupavit. *Venerando ac diligendo Domino*, inquit, *apostolatus privilegio prædito*, Stephano Papæ, *Bonifacius exiguus Legatus vel Missus Germanicus catholice & apostolicæ Romanæ Ecclesiæ, optabilem in Christo caritatis salutem*. Fuit ergo Romanæ Ecclesiæ Legatus etiam sub Stephano secundo, id est, usque ad finem vitæ. Nam non ita multò post occisus est à paganis, cum verbum Dei prædicaret in Frisia.

CAPVT XLIV.

Synopsis.

I. Hactenus antiquitas. Aperit se deinceps nova rerum facies. Quod ut melius intelligatur, inuenda primum est velut anacephalosis quedam eorum que dicenda sunt. Post Karoli M. & Nicolai I. tempora maior fuit Legatorum auctoritas quam vetustis temporibus.

II. Olim Legatorum in provincias adventus ne minimo quidem sumptui erat provincialibus. Procuraciones deinde Legatorum introducta sunt, quarum occasione Legati ad summas opes pervenirent. Tandem prorsus abolita sunt.

III. Fuere tamen nonnulli Legati qui castè provincias administrarunt. Sed ij pauci numero fuere.

IV. Inuit Legatorum fortunam timor ex potestate eorum, que maxima erat. Ista quidem feliciter ut plurimum cessare. Fuere tamen ea temporum vicissitudines ut interdum Romanos Pontifices penituerit quod nimis amplam potestatem tribuissent Legatis.

V. Inde paulatim aboliuit usus frequentium legationum, tum etiam ob contradictionem Principum & Episcoporum. Melius enim ac consultius visum est abstinere à mittendis Legatis quam eos exponere tot procellis ac tempestatibus.

VI. Nullus post Bonifacij obitum Legatus fuit in Gallia & Germania usque ad Karoli Calvi tempora. Probatur ex Hincmaro, qui putabat Metropolitanorum ac reliquorum Episcoporum iura convelli cum

legatio sedis apostolica cuiquam tribuebatur cum iurisdictione.

VII. Drogo Episcopus Metensis, olim sacri Palatii Archicapellanus sub Ludovico Pio, vicariatum apostolicæ sedis per Gallias obtinet à Sergio secundo. Explicantur capita auctoritatis illi concessæ.

VIII. Passus est contradictionem ab Episcopis Gallicanis, & conatus eius frustra fuit.

IX. Venerunt postea legationes sedis apostolicæ in consuetudinem. Legati Nicolai I. pecunia corrupti, immensis ditati opibus Romam regressi sunt.

X. Arsenius Hortensis Episcopus in Galliam mittitur cum amplissima potestate. Hunc Adventinus Episcopus Metensis laudat quod manus suas excussit ab omni munere.

XI. Auctor tamen annalium Fuldensium docet illum magnificis muneribus honoratum fuisse à Ludovico Rege Germania & à Karolo Calvo fratre eius. Quod evertere videtur testimonium Adventij. Nisi si discrimen constituatur inter munera Principum & privatorum hominum.

I. HACTENUS antiquitas. Nunc se nobis nova rerum facies offeret, cum post explicatam & assertam in animis gentium ac nationum Romani nominis potestatem, cuncta per Legatos acitata sunt, qui pro suæ voluntatis arbitrio & ædificabant & destruebant quæ vel ædificanda vel destruenda esse videbantur. Sed antè quam immensum illum vastumque ultimorum temporum campum ingrediamur, operæ pretium est inire in antecessum velut anacephalosisin quandam eorum quæ nobis incumbunt dicenda, quibus imbuti lectorum animi, paratiores ad hanc materiam descendant, & hac facillima methodo velut manu ducantur ad cognitionem rerum haudquam contemnendarum. Primum ergo adnotandum est, tamenetsi magna olim fuerit Legatorum apostolicæ sedis auctoritas, non adeo tamen effusam fuisse ac liberam ut fuit post Karoli Magni tempora, cum ad Nicolaum primum ventum est.

II. Deinde sciendum, Legatorum in provincias adventum ne minimo quidem sumptui olim fuisse provincialibus, ultimis verò temporibus latam esse legem, qua cautum est uti Legatis suppeditarentur sumptus, non solum necessarii, sed etiam liberales, ab iis ad quos mittebantur. Ea pensitatio, quæ procuratio dicebatur, modica in initio fuit, deinde ita vitio humanæ mentis excrevit, ut & provinciæ exhaurirentur, & sumptus effunderentur cum probro atque dedecore, ob factum & pompam Legatorum. Quin & interdum Romani Pontifices, ut caris suis gratificarentur, occasionemque darent opum brevi compendio parandarum, legatione illos sua ornabant, sicque instructos ad provincias mittebant opulentas & ad obsequium inclinatas. Quo fiebat ut qui pau-